

*Божок Є.М., ст. гр. ФКс-15-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. каф. ЕАіФ Герасимова І.Ю.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ДИНАМІКА

Державні запозичення відіграють ключову роль у макроекономічному регулюванні та є важливим інструментом подолання рецесії економіки і реалізації економічної стратегії розвитку держави.

За своєю структурою державний борг складається з внутрішнього і зовнішнього боргу. Величина державного боргу України та його динаміка відображені в табл.1 [1].

Таблиця 1.– Державний і гарантований державою борг України, тис.грн.

Дата	Загальний борг			Зовнішній борг		Внутрішній борг	
	Держ. борг	Абс. приріст	Відн. приріст	Абс. приріст	Відн. приріст	Абс. приріст	Відн. приріст
на 01.01.2011	432235,4	+115350.8	+36.4%	276745,6	+30.7%	155489,8	+47.9%
на 01.01.2012	473121,6	+40886.2	+9.5%	299413,9	+8.2%	173707,7	+11.7%
на 01.01.2013	515510,6	+42388.9	+9.0%	308999,8	+3.2%	206510,7	+18.9%
на 01.01.2014	584114,1	+68603.5	+13.3%	300025,4	-2.9%	284088,7	+37.6%
на 01.01.2015	1100564,0	+516449.9	+88.4%	611697,1	+103.9%	488866,9	+72.1%
на 01.01.2016	1571765,6	+471201.7	+42.8%	1042305,1	+70.4%	529460,6	+8.3%

З даних таблиці видно, що загальний обсяг державного боргу України має тенденцію до зростання. Значний ріст державного боргу в 2014-2015 роках пов'язаний з стрімкою девальвацією національної валюти. В структурі загального державного боргу найбільша частка припадає на зовнішній борг.

Для аналізу державного боргу використовується співвідношення державного до ВВП (табл.2) [1].

Згідно з міжнародними стандартами (Маастрихтською угодою) критичними вважаються боргові зобов'язання держави, які перевищують 60% від ВВП.

Таблиця 2.– Державний борг України за 2010-2015 роки відносно валового внутрішнього продукту.

Рік	ВВП			Співвідношення (держ.борг/ВВП)
	Тис.грн	Абсолютне відхилення тис.грн	Відносне відхилення у %	У відсотках %
за 2010	1082569	+169224	+18.5	39.9
за 2011	1316600	+234031	+21.6	35.9
за 2012	1408889	+92289	+7.0	36.6
за 2013	1454931	+46042	+3.3	40.1
за 2014	1566728	+111797	+7.7	70.2
за 2015	1979458	+412730	+26.3	79.4

Проаналізувавши співвідношення державного боргу України відносно ВВП можна зробити висновки, що в період з 2010 по 2014 рік частка державного боргу до ВВП не перевищувала 60% і коливання значень були не значні. З 2014 року Україна стала країною з підвищеним борговим навантаженням: частка державного боргу до ВВП досягла 70,2%; на кінець 2015 року зросла до 79,4% .

Згідно з прогнозами МВФ, співвідношення валового зовнішнього боргу до ВВП повинно досягти пікового значення в 2015 році, після чого має показати низхідну динаміку. Співвідношення обсягу виплат з обслуговування державного боргу та доходів державного бюджету за 2016 рік орієнтовно становитиме 16,7%. Середньозважений строк погашення державного боргу становитиме не менше 5,4 року. [2]

Україна потрапила у боргову пастку. Тому важливим завданням сьогодні є розробка ефективного механізму управління державним боргом в Україні, що сприятиме ефективному використанню запозичень і створить необхідні умови для оптимізації боргового навантаження.

Список літератури:

1. Державний та гарантований державний борг України 2010-2015р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua>.
2. Наказ Міністерства від 29.01.2016 №27 «Про затвердження Програми управління державним боргом на 2016 рік» [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.